

Rejtő Jenő

Pipacs, a fenegyerek

ELSŐ FEJEZET

Barátaim és tisztelőim általában hülyének tartanak. Nem vagyok elmeorvos, tehát nem tudom ellenőrizni őket. De, még ha elmeorvos lennék, akkor is kétséges, hogy egy hülye orvos önmagáról megállapított diagnózisa bizonyító erővel bír-e? Az ilyen kérdéseket leghelyesebb, ha az ember még a regény elején tisztázza az olvasóval.

Barátaim és tisztelőim az életmódom miatt vélnek kissé hibbantnak.

Ugyanis a legritkább esetben tudom délután, hogy hol fekszem le este, és felkelek-e egyáltalában reggel. Az igaz, hogy mint hajófűtőnek és csavargónak alig van esélyem arra, hogy választmányi tag lehessen valamelyik tiszteletre méltó egyletben, viszont még soha életemben nem unatkoztam, és ez idén csak kétszer voltam beteg; először könnyebben, amikor fejbe ütöttek, másodszor súlyosabban, mert hasba szúrtak.

Különben jól vagyok.

Az egész úgy kezdődött, hogy épelméjű koromban orvosaim tanácsára félbehagytam San Franciscóban az egyetemi tanulmányaimat, és Honoluluba mentem üdülni. Innen valahogy elhajóztam Tahitiba. A Déli-tenger kissé helyrehozott, de a végleges gyógyulást Briccesz kapitány, a rabszolga-kereskedő eljárása hozta meg. Bennszülött kulikat toborzott, nem éppen finom eszközökkel, ezért hívták rabszolga-kereskedőnek. Egy gazember leitatott Tahitiban, és mire felébredtem, Briccesz kapitány gőzösen voltam a nyílt tengeren. Sajnos, állandó hiány van matrózokban, és néhol még dívik a szokás, hogy gyanútlan embereket ittas állapotban eladjanak matróznak. A nyílt tengeren azután az illető kénytelen aláírni a szerződést. Olyan pszichiáterek, mint Briccesz kapitány, igen hatékonyan tudnak az ember lelkére beszélni. Azóta van ez a vörös forradás a homlokomon.

Mint kényes polgár, eleinte sokat szenvedtem. De végre is Briccesz kapitánynak katedrát kellene felállítani a San Franciscó-i egyetemen, és orvosaimnak is ajánlom, hogy hozzá járjanak tanulni, mert kizárólag szabadgyakorlatokkal tökéletesen kikúrált. Ajánlom orvosaim figyelmébe a fedélzetsúrolást, kazántisztítást, szénlapátolást mint gyógyeljárást. A sűrű rugdosás csak fokozza ennek a terápiának a hatását. Hogy valami nincs rendben nálam, az bizonyos. Ahelyett, hogy három hónap múltán visszaérve Tahitiba, boldogan otthagytam volna Briccesz kapitány rabszolgahajóját, ismét leszerződtem hozzá, ez alkalommal a szokásos szelíd rábeszélés nélkül.

Így indultam el, most már önszántamból, Bricsesszel, és azontúl a legnagyobb egyetértésben éltünk a rabszolgahajón, és barátságunk az idők folyamán csak kimélyült, sőt talán még ma is fennállna, ha működésének és fiatalságának teljében nem ragadja el őt körünkből a kiszámíthatatlan végzet, egy idült alkoholmérgezés tünetei között.

Pipacsal csak később kerültünk össze. A ceyloni nagy karanténban találkoztunk először. Én ápolt voltam, ő sírásó. Akkoriban Rongy Aurél flottáján működtem mint fregattkapitány. Rongy marsall flottájához nyolc egység tartozott! Minden egység egy bennszülött kenuból állt. Rongy Aurél szorgalmas és tekintélyes rabló volt a Déli-tengeren, és beteglopásra specializálta magát. Ragállyal kereskedett. A bennszülöttek nem félnek a haláltól, s a legnagyobb szégyennek tartják, ha valamelyik családtagot a leprások szigetén tartják fogva. Rongy kapitány tehát, megfelelő honorárium fejében, a Gombház-szigetről leprásokat lopott, és flottájával hazavitte őket.

Amikor egy cirkáló váratlanul elfogott bennünket, flottánk éppen egy teljes tonna ragályt fuvarozott. Elsősorban tehát valamennyien karanténba kerültünk, ügyünk tárgyalása előtt. Itt természetesen nyomban tifuszt kaptam. Amikor meggyógyultam, egy lenyelt szappandarab segítségével olyasféle ragályt produkáltam, amitől az embernek látszólag semmi baja sincs, de állandóan habzik a szája, és nem tud dolgozni. Háromszor estem vissza ebbe a betegségbe, mindig közvetlenül az elbocsátás előtt.

A karantén mégiscsak jobb tartózkodási hely, mint a börtön. Lassacskán megszokták, hogy ott vagyok, és beosztottak gyékényhordáshoz. Finnyás ember csak nehezen szánná magát erre. A kimúlt betegeket ugyanis gyékényükbe csavarva viszik a temetőbe, a karantén mögé. Az én hivatalom abból állt, hogy a gyékényből kigurítottam a halottat, és az összegyűjtött derék-aljakat a mosodába vittem. Részletekre nem térek ki. Talán elég, ha megemlítem, hogy itt már sok ember megőrült attól, amit látott... Pipacs, a sírásó, viszont kilencvenhat kilót nyomott, és miután a markába köpött, dalolva nyomta ásóját a földbe. Képzeltetik, hogy karanténnak nem éppen fürdőhely céljaira alkalmas szigetet választanak ki. Átlagos negyven fok volt itt a meleg, de sokszor napokig állt ötven felett. Egy karanténban!

De ezt talán ne részletezzük.

Csak annyit, hogy Pipacs alacsony, de igen vastag ember volt. Vastag, de nem kövér. Nagy csipője, széles nyaka, oszlopos combjai, előreugró gorillaállkapcsa csupa erőt, stabilitást és nyugalmat sugárzott. Kevésbé tette előkelővé a megjelenését, hogy két lábfejét egymástól legyezőszerűen távol tartotta. Ő volt ugyanis a világ legcsámpásabb embere. Felső teste inga módjára lengett járás közben a derekán, és szokott mozdulata volt, hogy zsebre dugott két kezével időnként felfelé rántotta a nadrágját. Ez nála jókedv jele volt, mert nyomban utána egy halk indulót komponált, amit összevont szemöldökkel, halkan dalolt, és szöveget is írt hozzá. Amikor először láttam a temetőben, füttyörészve, fél kezét zsebre dugva locsolta a virágokat, olykor nyájas pillantást vetve a fűvön elrendezett, türelmesen várakozó harminc-negyven halottra; kis, fekete matrózsapkája mellé néhány szál mimózát tűzött, és egyet rántva a nadrágján, halk gégehangon, ütemesen dúdolta:

*Fel hát, fel hát, ti kedves tetemek,
Jön a Pipacs bácsi, és szépen eltemet,
Trallala, trallala, csak ne féljete.*

Ásta a sírt, és már századszor ismételte az utolsó sort, hogy „trallala, trallala, csak ne féljete”. Akkor vett észre, amikor egészen hozzáléptem. Összeráncolt homlokkal nézett rám.

- Na, csak feküdjön szépen vissza, mindjárt meglesz a sírja. Látja, a többi nem mászkál.

Szeretem a tréfás embereket.

- A gyékényekért küldtek - feleltem. - Nevem Robin. Két hónapja vagyok itt.

- Mindegy. Már nem tart soká.

- Nem akarom feltartani - mondtam -, mert már sürgősen tennie kell valamit, ebben a melegben, ennyi halott között...

- Igaza van. Jöjjön pálinkát inni. Az a legjobb ellene.

Zsebre dugta a kezét, megrántotta a nadrágját, és imbolygó járásával megindult előttem.

- Hová megyünk?

Erről nyomban eldúdolta egy harci indulóját.

*Hová megyünk, hová megyünk?
Fel hát most, cimborák!
Hová megyünk, hová megyünk?
Iszunk, trallallala...*

Nem volt fűzfapoéta. A rím kedvéért nem rontotta el a verset.

A sziget végében egy kis kalyiba állt, amelynek berendezése egy gyékényből, egy üveg pálinkából és néhány száz légyből állott. Agyonütöttük az egyhangú délelőtti órákat, néhány üveg pálinka mellett, társalogva. Pipacs is körülbelül azért volt sírásó, amiért én gyengélkedtem. A karantén az egyetlen hely, ahova a gyarmati rendőrség nem üti be az orrát. Itt nyugodtan lehet élni. Esetleg meghalni. Viszont ha az ember az első néhány hét alatt egy-két veszélyesebb fertőző betegségen átmegy, bizonyos fokig immúnis lesz. Irtózatos hőség volt. A kis kunyhó falain zsírosan fénylettek a szép zöld penészgöngyök. Ebben a kunyhóban határoztuk el Pipaccsal, hogy bármilyen nyugodalmas, kényelmes is ez az élet, visszamegyünk egy kissé a nagyvilágba. Egy viharos éjjelen sikerült a szökés, mert a villám belecsapott a magas feszültséggel telített drótkerítésbe.

Eljutottunk kenuval Dél-Tiworba. Azóta jó barátok vagyunk, és együtt vándorolunk.

Ide, Borneo egy istenverte kikötőjébe, Kuala Lumpurból érkeztünk sietve. Vidám, bohém emberek voltunk. Jókedvűen, békésen szerettünk járni a kikötőkbe, és mégis lihegve, rohanva, bujkálva kellett megérkeznünk Borneóra, miután Kuala Lumpurban utolért a burmai rendőrség értesítése, hogy Batáviából, az adeni hatóság megkeresésére, köröznek bennünket, és elfogatásunk esetén kérik, hogy mindkettőnket szigorú fedezettel szállítsanak Colombóba. Mindez néhány svéd matróz miatt, akik érthetetlen oknál fogva ragaszkodtak ahhoz, hogy Pipacs ne énekelje állandóan az „Ausztráliában örülnek a lányok, ha megérkezem” szövegű saját szerzeményű dalát. Pipacs a jogtalan követelést olyan határozottan kérte ki magának, hogy a matrózokat kórházba szállították. Miután a többi jelenlévőt is meggyőztük e dal szépségéről, levettük a vendéglősről a büféasztalt, és sietve távoztunk.

Egy garasunk sem volt, és a borneói kikötők nem adnak annyi lehetőséget, mint a Déli-tenger rendesebb szigetei. Aki ide jön, azt vagy nagyon megfizetik, vagy mindenhol üldözik. A mocskos, olajos tengervízbe egy keskeny kőgát nyúlik, a parton néhány vámbódé és elszórtan egy-két épület. Ötvenfokos forráságban pállott, langyos esővíz ömlik, és az embernek varratonként fáj a koponyája... Egy piszkos gőzös közeleg lassan dülöngélve a tengeren.

Az elhagyott vámház mellett fabódé áll, fedett terasszal.

- Gyere, együnk valamit - mondta Pipacs.

- Megőrültél? Egy vasunk sincs.

- Na és? Nem fizetni akarok, hanem enni.

És már megy fel a korhadt lépcsőn, leveszi a kabátját, hogy csíkos, kivágott trikója ne gyűrődjék, roppant, szőrös öklével veri az asztalt, míg végül egy kínai jön. Erélyesen rászól:

- Elvisszük majd innen a Royal Dutch igazgatójának a poggyászát.

- Itt nincs poggyász...

- Majd ideküldik. Addig hozzá két személynek egy tisztességes reistafelt.

Közben megérkezett az ócska gőzös. Néhány maláj kuli szállt ki, két európai munkás és végül...

Végül egy gyönyörű nő. Gyönyörű és európai.

A turisták trópusi eleganciájával öltözve.

- Utánamegyek - mondta Pipacs. - Ennek talán vihetem a koffereit vagy ajánlkozom idegenvezetőnek.

- Micsoda? Hiszen nem is ismered ezt a helyet.

- Mondd már. Ő sem ismeri. Itt várj meg.

Felcsapta galambszürke keménykalapját, mert Pipacs szerette a kissé rikító, változatos öltözködési módot, és felrántva nadrágját, zsebre dugott kézzel megindult a nő után, egy harci indulót komponálva. Vastag, imbolygó alakja eltűnt a harsogó zápor vízködében, és én kissé aggódva maradtam ott egy kétszemélyes reistafel társaságában, pénz nélkül.

Másfél óra múlva a vendéglős érdeklődött, hogy mi a neve az igazgatónak, akit várunk? Azt mondtam, hogy a nevét nem tudom, de errefelé nagyon tisztelik.

Kezdtém kellemetlenül érezni magamat. Közben elállt a zápor, kisütött a nap, és a hőség pokoli volt. A földből dohos gőzölgéssel párologott vissza az eső, megjelentek sűrű rajokban a szúnyogok, és a vendéglős egyre melegebben érdeklődött az igazgató személye felől. Három teljes óra múlt el, és Pipacs nincs sehol. Egy bennszülött rendőr közeledett és a vendéglős odament hozzá.

Együtt jöttek vissza a teraszra.

- Kit vár? - kérdezte tőlem a rendőr.

- Egy vállalati igazgatót - feleltem elszántan.

- Jöjjön velem.

- Majd megtanítani... Szegény kínait becsapsz... - pityeregte a vendéglős.

- Mi történik itt? - szólalt meg hűvös előkelőséggel egy úr, akinek mindenki tiszteletteljesen utat nyitott. Az illető megszólalásig hasonlított Pipacsra, pedig szó sem lehetett arról, hogy ő az. Vakító fehér ruhában volt, krémszínű bricseszben, lakkcsizmában, trópusi kalapban, jobb válláról egy fényképezőgép lógott és a balról egy gukker.

A rendőr udvariasan bólintott.

- Ezt a csavargót igazoltatjuk.

- Felesleges... - felelte parancsoló legyintéssel.

- Talán nem csavargó? - kérdezte a rendőr.

- De az, züllött csavargó. Azonban én... ízé... kibéreltem...

Pipacs! Istenemre, ez Pipacs. Hiszen halkán dalolja, hogy „kibéreltem”. Mi az? Úgy fest, mint a legpedánsabb gyarmati főfelügyelő.

A kínai gyorsan elsiet a belső szobába, a rendőr tisztelegve távozik. Ketten maradunk a teraszon, Pipacs még azt mondja nekem, jó hangosan, hogy a távolodók hallják:

- Itt van egypár shilling, hogy ne jöjjön zavarba ezentúl, és szerezzen valami rendes ruhát magának, mert kirúgom, ha mindig ilyen mocskos lesz!

Amikor egyedül maradtunk, csendesen ezt mondtam:

- A vámház mögött láttam egy kis vitorlást kikötve, jobb, ha azon menekülünk, mint az őserdő felé.
- Miért menekülnénk? - kérdezte gyerekes ámulattal.
- Majd elmondod útközben. Most csak siessünk. Lehet, hogy már megtalálták a holttestet.
- Csak nem hiszed, hogy megöltem valakit?
- De hát mi történt? - érdeklődtem izgatottan.
- Leült, és egykedvűen vállat vont.
- Író lettem...

MÁSODIK FEJEZET

A világhírű oroszlánvadász még leterített néhány tigrist, becserkészett egy hatalmas hím oroszlánt, azután lihegve dőlt hátra a teknőben.

- Fáradt vagyok, de azért dolgozni kell, Roger - mondta fújtatva a teknő mellett ülő fiatal-embernek, aki gépen írt. - Az esti postagőzősig végeznem kell két fekete párduccal, és le kell döfnöm a kínai kalózt, Ju Vat-szungot... Vagy nevezzem inkább Kun Muj-hunak?

- Oly mindegy ebben a melegben... - mondta a fiatalember bágyadtan.

- Igaza van... A mai postával nem lövök több bestiát... Pihenjen maga is, Roger, vagy mégsem... Várjon! Nem volna jó, ha átélnék az esti postáig valami szörnyű krokodilkalandot?

- Krokodil volt a múlt héten. Nem lehet mindig ugyanazt írni. Mi lenne, ha a vad bivalyokkal foglalkozna egyszer?

- Veszélyes állatok. De majd megpróbálom. Most szóljon a boynak, hogy töltsön friss vizet a teknőbe.

Roger kiment, és a nagy vadász szuszogva piszkálta bágyadt ujjával a vizet. Vézna, pókhasú, kesernyész, rezes arcú, görbe lábú kis ember volt. Így külsőre, ahogy a teknőben hevert, senki sem mondta volna rá, hogy oroszlánvadász.

És nem is volt az.

Tessék? Nem kérem, ez nem fából vaskarika. Öreg magazinolvasók már régen megértettek engem. Ők már több alkalommal izgultak Irving Walking hátborzongató történeteinek, midőn a lövés pillanatában megcsúszott egy rögön, így golyója a tigrist mindössze halálra sebezte, mire a bestia a legnagyobb felháborodással vetette rá magát a Nagy Vadászra. De én nem vesztettem el lélekjelenlétemet...

Nagy Vadászokkal sűrűn fordul elő, hogy nem veszti el a lélekjelenlétüket. Különösen magazinok hasábjain.

Hogy ki volt Mr. Irving Walking? Elsősorban nem volt Irving Walking. Sorscsapás, de így történt: atyjától a prózai hangzású Braces nevet örökölte. Tessék elképzelni egy embert, akit Nadrágtartónak hívnak, mellékesen oroszlánvadász, és amerikai magazinok hasábjain világhírnévre tett szert, mert lépten-nyomon maharadzsa társaságában járja a vadont.

Életrajzírói így adnák tömören a Nagy Vadász pályafutását:

Született Londonban, 1902. május 8-án, és már mint egész kis csecsemő igen sokat sírt. Később kereskedősegéd lett egy textilcégnél, és húszéves korában kivándorolt Ausztráliába. Változatos pályafutása után letelepedett Borneón, a jelentéktelen tengerparti Todlang városkában, és bennszülötteknek való festett kartont, színes gyöngyöt meg egyéb csecsebecsét árult. Ezenkívül egy négyszobás hotelt vezetett, a Borneo Szállót. Így lett Samuel Bracesből oroszlánvadász, angol nemes és természetesen szolgálaton kívüli százados őfelsége hindu lándzsásainál.

Voltaképpen utálta a trópuszt, megrémült a repülő sváboktól, úgy izzadt egész nap, mintha vajból lenne, lépten-nyomon elrontotta a gyomrát, rettegett a pestistől, a leprától és a maláriától, sírva fakadt, ha egy százlábú megcsípte.

Karrierje úgy kezdődött, hogy egy átutazó vadász elmesélte néhány kalandját. Braces leírta őket, és elküldte a történeteket a Thursday Morning Post-nak. Az elbeszélést közölték, és Braces, illetve ekkor már Irving Walking népszerű lett. Mit részletezzem? Régi vadászok élethű, de kissé száraz leveleit tucattal dobta a papírkosárba, miközben sóvárogva várták a legújabb Irving Walking-tudósítást. „Életszaga van, amit ír, nem tehetek róla!” - mondta az egyik szerkesztő, aki az életben nem szagolt még egy dzsungel közelébe.

És Irving Walking (szolgálaton kívüli százados) rövidesen népszerű lett Amerikában mint Nagy Vadász! És nagy író!

Közben mint Mr. Braces nyugodtan árusította a kartont, vezette szállóját, és irtotta a legvérengzőbb vadakat. Vadászatait kivétel nélkül egy teknőben ülve élte át, és Rogernek mondta tollba, aki itt élt vele egy jelentéktelen ügy miatt, amely remélhetően néhány év alatt elévül.

A nap már ferde szögben tűzött a moszkítóhálóra, és közelgett az idő, amikor a Nagy Vadász elhagyja teknőjét, hogy kötelességszerűen üzlete és szállója után nézzon.

Váratlanul Roger lépett be, olyan dúlt arccal, mintha néhány tigris és krokodil jelent volna meg az előszobában, hogy számon kérjék Bracestól tekintélyükkel folytatott visszaélést.

- Főnök úr! Egy hölgy szállt meg nálunk... Most érkezett... A főszerkesztő... levél...

A Nagy Vadász átvette a levelet, feltépte nedves ujjával, és elolvasta. Azután elsápadt.

A legnagyobb magazin főszerkesztője írt ajánló sorokat egy hölgy érdekében Mr. Walkingnak („Todlang, Borneo Szálló”).

Kedves Mr. Walking!

Mellékelem Önnek lapom e heti számát. De mellékelném valamennyi amerikai magazint ugyanabból a célból, hogy meggyőzzem: a közvélemény mint egy ember követeli Öntől az alábbiakat: Vegye pártfogásába Miss Lilian Hendont, szervezzen expedíciót, hatoljon be Borneo ősréngetegébe, és hozza haza Arthur Hendont, ha ugyan nem ölték meg a dajak fejdájszok. Amikor Amerika népe megtudta, hogy Lilian Hendon maga utazik atyja felkeresésére, az olvasók mint egy ember, ismétlem: mintha összebeszéltek volna, levelek ezreivel árasztották el a lapomat és a többi silányabb magazint, követelve, kérve, hogy a Nagy Vadász, Irving Walking segítsen az atyját kutató gyermekén. Írásaiból olyan embernek ismerték meg, aki ezer vérengző bestiával szembenézett már, fogadja hát kedvesen Miss Lilian Hendont is. És most jön két fontos megjegyzés: folytatásonként ötszáz dollár rekordhonoráriumot kínálok, ha kizárólag a Thursday Morning Post-ot tudósítja a mentőexpedíció hajmeresztő kalandjairól. A másik: óva intem, hogy bármi oknál fogva visszautasítsa a kérést. Ismeri Amerikát. Egy sorát se lehetne többé közreadni. A nép a fejébe vette, hogy a Nagy Vadász révbe viszi a gyermeket. Vigye hát. Ötszázért érdemes. És érdemes azért is, hogy ne bojkottálják. Tudom, hogy nem szereti az ilyen reklámhajhászt. De ha nem vállalja el, akkor istenkísértés lenne magától novellát közölni, tehát több kéziratát nem hozhatom le. Magam sem szeretem a tömeg érzélgős megnyilvánulásait, de mit csináljak? Belőlük élek! Legfeljebb magamba fojthatom mélységes utálatomat és megvetésemet, amellyel maradtam igaz barátja:

I. G. Neighbour, a Thursday Morning Post főszerkesztője

A Nagy Vadász dermedten ült a teknőben.

- Mi áll a levélben? - kérdezte aggódva Roger.

Kísérteties, rémült hangon felelt:

- Hogy szervezzek expedíciót... hatoljak be... szabadítsak ki és csupa ilyen...

- Mit lehet itt tenni? Hatoljon be, főnök úr, szabadítson ki, és szervezze meg.

A Nagy Vadász felsóhajtott.

- Maga olyan nagy állat, Roger, hogy vadászni kellene. Még teknőben sem bírom a meleget!

- Mondjon a lánynak valami kifogást...

- Maga krokodil! Hogy beszéljek én a lánnyal mint vadász. Hát úgy nézek én ki, mint egy Nagy Vadász?

- Miért? Én ismerek egy híres vadászt, az olyan ronda, hogy rossz ránézni.

- De legalább vállas vagy magas. Nézzen meg engem - siránkozott Mr. Braces. - Nézzen meg. Hát hogy nézek én ki?

- Rémesen - ismerte be Roger.

- Ha én megjelenhetnék mint vadász, az megoldana mindent. Végre is Irving Walkingról tudják, hogy szolgálaton kívüli százados. Elindulnék a leánnyal, rendeznék valami komédiát, hogy váratlanul lázadás tört ki, és behívtak szolgálatra. Ezt megértené az amerikai közvélemény is: parancs, az parancs!

Roger a homlokára csapott.

- Hát talán akad valaki, aki jó pénzért felvenné a maga felvett nevét. Egy vadász külsejű alak! Elindul mint Irving Walking, behívót kap, és kész... Jaj Istenem, mi van? - kiáltotta rémülten, mert a Nagy Vadász kiugrott a teknőből, és a nyakába vetette magát.

- Roger, maga zseni!

Fél óra múlva Pipacs ott ült Braces szobájában, újabb negyedóra leforgásán belül író volt, aminek első feltételeként megmosdott.

HARMADIK FEJEZET

1.

- Nem mondanád el, hogy miről van szó? - kérdeztem útközben.

- Miért ne? Itt él valami szélhámos, aki amerikai lapokba vadászati hazugságokat firkál, és vadásznak állítja magát, de vézna és csúf. Most jött egy nő Amerikából, akivel beszélnie kell. Hogy rossz külseje miatt ne derüljön ki az igazság, szerződtetett egy jóvágású fiút.

- De mi dolgod van neked az ügyben?

- Hm... Hát én vagyok a jóvágású fiú... Talán nem tetszem neked? - förmedt rám hirtelen.

Bemutattak a Nagy Vadásznak. Meg tudtam érteni, hogy mekkora bajban lehet. A vállalai szinte hegyes szögben borultak a tüdőcsúcsára. Két lapockája akkora, mint egy púp, kopasz volt, pókhasú, keserű arcából nagy, vörös orr állt ki, beszéd közben siránkozott a hangja, és köpködött.

- Ez itt egy kikötőspredék - mutatott be Pipacs. - Kell valami címet adni neki és ruhát, meg mindenfélét. Mondjuk, ő a fegyverhordozóm.

- Írónak nincs fegyverhordozója - tiltakozott a Nagy Vadász.

- Hát akkor tollhordozóm. Mindegy. A fő, hogy adjon neki ruhát meg látsövet és ilyesmit. Na gyerünk.

Fél óra múlva úgy álltam ott, mint egy filmszínész. Braces gyanakodva nézett.

Miután elkészültünk, a Nagy Vadász kioktatta Pipacsot.

- Készséggel ajánlkozik az expedícióra, és elkíséri Miss Hendont Bandjermasinba. Mire megszervezték az expedíciót, ott leszek én is Rogerrel, és kézbesítünk egy behívót, amelyben magát értesítik, hogy Penangban lázadás tört ki, és vonuljon állomáshelyére. Ez minden.

- Nem lehetne valami más helyre behívni? - fészkelődött Pipacs. - Penangban rossz viszonyban vagyok egy főfelügyelővel.

- Nem kell Penangba menni!

- Bolond maga? Most mondta, hogy vonuljak be a penangi vasútállomásra...

Mr. Braces felsóhajtott. Megszántam.

- Rendben van - mondtam. - Én értem, minden jól megy majd.

- És ne felejtse el - könyörgött Pipacsnak -, hogy ön most híres író.

- Jó, hogy eszembe juttatta. Elsősorban tehát együnk. Mert egy ismerősöm azt mondta, hogy híres írók úgyszólván naponta étkeznek.

Mr. Braces ismét felsóhajtott, és intett Rogernek, hogy találjon.

2.

Sosem láttam még kedvesebb nőt, mint Miss Lilian Hendon. Mindig mosolygott, és a szomorúságnak egy árnyalata játszadozott a szája szélén ebben a mosolyban, hiszen félig-meddig elveszettnek hitt apja felkutatására indult.

Előző napon csak rövid látogatást tettünk nála a Borneo Hotelban, szobájában. Pipacs, az író, lila nyakkendőjével és Kodakjával, valamint én: a nagy író magántitkára. Megbeszéltük, hogy rendelkezésére állunk atyja felkutatásában, és másnap elindultunk Bandjermasinba a tengerparton vezető, tűrhető úton. Hat órákor már vidám trappban ügettünk, hogy mennél nagyobb utat tegyünk meg a hőség beálltaig.

Miss Lilian előadásából a következőket tudtuk meg: Mr. Arthur Hendont az India Talajkutató Társaság kiküldte Borneóba. Egy kutató, bizonyos James Holliday, eltűnt Borneóban, és felkeresésére indult útnak Arthur Hendon. James Holliday, utolsó értesítése szerint, gazdag aranylelőhelyre bukkant, a hazaküldött közetminták igazolták ez állítását.

Közben azonban elterjedt a híre, hogy James Holliday ottveszett a dzsungelben, feljegyzéseivel, térképeivel együtt. Holliday felkutatására a vállalat kiküldött egy újabb expedíciót. Ez sem tért vissza. Egész Amerika lázban volt az elveszett kutatóért és az eltűnt expedícióért. Ekkor jelentkezett Arthur Hendon a vállalatnál. Aránylag fiatal, de eredményes múltú tudós volt, aki egy ízben már mélyen behatolt Borneóba, a dajakok földjére.

- Kérem a közetmintákat, amelyeket Holliday küldött - mondta a társaság igazgatójának. - Szerintem ugyanis itt New Yorkban kell kezdeni, a kutatást.

Megvizsgálta a közeteket. Az első expedíciónak, amely Holliday felkutatására indult, eszébe sem jutott ilyesmi.

- Tessék! - kiáltotta az egyik kőnél. - Úgy látszik, bennszülöttek segítették a munkájában. A primitív harcos alakja látszik odakarcolva és mellette egy hal. Ez a totemje annak a törzsnek, ahol Holliday arany után kutatott. És már most megmondhatom magunknak, hogy miután „Halak harcosa” van a kőre írva, Holliday valahol a tengerpart sziklái között találta az aranyat, mert halásztörzs természetesen másutt nem érhet.

Az Indiai Talajkutató igazgatója felkérte Hendont, hogy vállalja el kollégája felkutatását. Hendon vállalata. Magához vette a közeteket, és elindult. Ez alkalommal titokban, nagydob nélkül. Akkoriban már hatalmas pénzfejedelmek vetekedtek azért, hogy megtalálják Holliday aranylelőhelyét. Az első mentőexpedíció eltűnését állítólag már New Yorkból kinyúló kezek irányították.

De hiába volt minden elővigyázatosság. Arthur Hendon is eltűnt Borneóban. Eltűnt, mint Holliday. Egy Turner nevű kutató vállalta most már Hendon útjának felderítését. Turner is eltűnt. Azután már senki sem vállalkozott, hogy megnézzé Borneón, mi történik azokkal, akik a „Halak harcosait” keresik. Így, indult el Miss Lilian Hendon, egy tapasztalatlan leány, hogy feltalálja az apját, és talán Turnerről meg Hollidayról is hall valamit.

NEGYEDIK FEJEZET

Bandjermasinban a helyi lap délutáni kiadása beszámolt a nagy eseményről: „Miss Lilian Hendon Irving Walking társaságában megérkezett fővárosunkba!”

Délután egy igen körülményes másfél órát töltöttünk a katonai kormányzó társaságában. A hotel kapuja előtt incidenst okozott egy gyógyszerész, aki notesszal és ceruzával lépett a barátom elé.

- Ha szabadna egy autogramot...

- Köszönöm. Gyalog megyünk.

- Egy autogramot kértem alázatosan - ismételte hebegve.

Pipacs megrántotta a hasán a nadrágját, és felém fordult.

- Mit akar ez?

- Írd alá - súgtam.

- Marhaság. Nem teszem.

És egy „marhaság” kezdetű dalt dúdolva, továbbment. Aránylag simán telt el a másfél óra. Legfeljebb olyasmi volt, hogy amikor Pipacsot megkérdezték, nem parancsol-e rumot a teába, azt felelte: „nem a fenét”. De ezt népi zamatnak vették. További népi zamat volt, hogy megveregette egy egészségügyi tanácsos feleségének a vállát, és amikor a Royal Dutch igazgatója adomázott, Pipacs röhögve biztosította, hogy rég hallott ennyi jó marhaságot.

Futó kellemetlenségünk volt még búcsúzás közben, mert barátom elragadtatásában egy meggondolatlan mozdulatot tett, és ettől kirepedt hátán a kabát.

Nagyot lélegeztem, amikor újra együtt voltunk a hotelben Miss Liliannel.

- Szeretném, ha már holnap útnak indulnánk - mondta Miss Hendon vacsora közben.

- Talán pihenne itt egy-két napig, mielőtt útnak indul - ajánlottam.

- Nem, nem! Egy órát sem tovább, mint amennyi feltétlenül szükséges. Az apámról van szó!

Keserű lett a szám, és Pipacs is behatóan foglalkozott a cipője orrával.

- Higgyék el - mondta könnyes szemmel -, érzem, tudom, hogy meg fogjuk találni az apámat. Mert él! Én tudnám, ha nem élne! És önök visszaadják őt nekem.

Pipacs sűrűn pislogott.

- Na igen... - felelte másfelé nézve – hát, amit lehet... ami egy írótól telik... - megtörölte zsebkendőjével a homlokát - a mindenségít neki... meleg van vagy mi...

Sokáig hallgattunk. Amikor Miss Lilian magunkra hagyott, Pipacs néha rám nézett, azután ismét a hamutálcában rajzolt.

- A titkár nem köteles bevonulni százados gazdájával együtt - mondtam végül. - Én maradok.

Elénekelte a „Mindig, mindig maradok” szövegű rögtönzött dalát, azután kivett a látcsótokból egy szivart, és rágyújtott. Végül füttyölt. De nem szólt semmit.

Vacsora után a pálmákkal körülvett kerthelyiségben ültünk. Véletlenül éppen nem esett az eső, és miután kioltottuk az asztali lámpát, a moszkítókat nem kínoztak annyira. Aránylag kellemesen üldögéltünk hármasan, és beszélgettünk.

Váratlanul Mr. Braces tűnt fel és nyomában Roger.

- Százados úr! - mondta Roger, és egy iratot lobogtatott. - Expressz behívó érkezett! Négy nap múlva őfelsége csapatai megütköznek a lázadókkal!

- Tudok róla. Épp az előbb telefonált egy tábornok - felelte kedélyesen a barátom. - Már nem aktuális.

- De az ütközet... - hebegte Braces.

- Elhalasztották! - újságolta boldogan Pipacs.

Bracesnek hangtalanul mozgott a szája ijedtében.

- Épp az előbb hívott fel telefonon a vezérkari főnök - folytatta Pipacs rendületlen derűvel -, azt mondta: öregem, jön ma egy pasas behívóval, de vissza az egész. Az idén már nem ütközünk meg. Eltesszük tavaszra, amikor úgy sincs mit csinálni.

Felálltam.

- Jó éjszakát, Miss Hendon. Önnek most le kell feküdni, ha holnap jó erőben akar indulni.

- Igaza van. Jó éjszakát, uraim.

Miss Lilian valami tréfának vette az egészet, és annyira elmerült saját szomorúságába, hogy szinte oda sem figyelt. Engedelmesen felment a szobájába, amikor figyelmeztettem.

- Uraim! - mondta Braces, amikor magunkra maradtunk -, hogy értsem ezt?

- Hogy akarja? - kérdezte udvariasan Pipacs. - Mi elmegyünk Robinnal felkutatni ezt a kutatót.

- Az én nevemben? Nincs joga a nevemet használni.

- Magát, kedves barátom, nadrágtartónak hívják, és eszem ágában sincs ezt a nevet felvenni. Én Irving Walking vagyok, az író!

- Az én vagyok.

- Bizonyítsa be. Ki ismeri magát? Nekem már egész csomó tanúm van. Hagyjuk ezt a szélhámoskodást, Mr. Braces, és ne próbáljon visszaélni egy híres író nevével.

Braces falféher lett. Szent Isten! Ez az ember egyszerűen megtartja a nevét! Ellopják tőle Irving Walkingot szőröstől bőristől?!

- Nézze, Mr. Braces - szóltam közbe. - Mi nem akarjuk magát bántani, csak vegye tudomásul, hogy elkísérjük Miss Hendont.

- De uram... - siránkozott - ki fogja az útról a cikkeket írni? Ha Walking nem vonul be mint százados, akkor az útról cikkeket kell írnom.

- Hm... mit fizetnek egy olyan cikkért? - kérdezte komor elszántsággal Pipacs.

- Ö... ötszáz dollárt.

- Csak nem akarsz írni? - kérdeztem elhűlve.

- Miért? Voltam én már sírásó is. Na de nem akarok hálátlan lenni. Nézze, Braces, szállítson ezután is ilyen hülye történeteket, majd csak megosztozunk a pénzen. Maga fog írni!

- És maga?! - hördült fel Braces - maga mit ad hozzá?

- A nevemet. Azt mondom a maga hülyeségeire, hogy Irving Walking írta őket. Ha van kedve, jó. Ha nem, akkor keresek más valakit.

- Ez... ez... olyan példátlan... - hebegte.

- Nem erőltetem - mondta Pipacs. - Csak akkor vállalja, ha örül neki. Határozza el reggelig. Én visszavonulok pihenni, mert egy szellemi munkásnak erre szüksége van.

Másnap elindultunk. Mondanom sem kell, hogy Braces elvállalta Irving Walking mellett a „négerséget”. Csak felsrófolta a részesedést, amennyire lehetett. Pipacs engedelkeny volt, de figyelmeztette Bracest, hogy azután ne hozzon szégyent rá.

Kora hajnalban indultunk. Braces megdöbbenően festett mint erdőjáró.

Egy karikaturista is csak lidércnyomásában képzelhet el ilyet. Keserű arcával, pókhasával, vörös tülökorrával és májfoltjaival olyan volt a trópusi sisak alatt, mint valami csúf, mérges gomba.

- Hogy akarják elkezdni a kutatást? - kérdezte Miss Lilian.

- Azt hiszem, adva van az irány. Az apja a halak harcosait kereste, egy tengerparti törzset. Tehát végigmegyünk a parton. Mr. Hendon is így kezdhette. Bizonyára nyomára akadunk. Sőt talán... hogy is hívták azt, aki utánaindult? Talán arról inkább tudnak.

- Turner ment utána, jó ismerőse az apámnak, régi dzsungeljáró.

- Most elsősorban az „Olajvárosban” fogunk nyomozásszerűen érdeklődni, mert bizonyos, hogy Bandjermasinból, a part mentén kiindulva, elsősorban ezt a helyet kellett érinteni.

- Uraim, végem van... - súgta diszkrétan a fülünkbe Mr. Braces. - A szó szoros értelmében haldoklom - fűzte még hozzá egész halkán, de fenyegetően.

- Na, akkor nem zavarom - mondta Pipacs, és előrerúgott mellőle.

Igazán komikus állapotban volt a Nagy Vadász. Sisakja hátracsúszott, a verejték úgy folyt róla, mintha zuhany alatt állna, és ha lovaglás közben kissé visszazötytyent, fájdalmasan az ajkába harapott, ami újonc lovasoknál azt jelenti, hogy kemény a nyereg...

A déli hőségben letáboroztunk. Esett... Borneón mindig esik! Harmincnyolc fok van árnyékban, és az embernek vacog a foga. Fázik belülről. A csontja. A gyomra. És semmi sincs, ami száraz. Harmincnyolc foknyi fullasztó, gőzölgő, zsíros meleg ül a sátor belsejében, és sűrű, nagy esőszemek verdesik az impregnált ponyvát...

Teát főzünk. Forró teát. Mr. Braces máris tisztában van azzal, hogy bozótlázat kapott. Halványzöld arccal jelenti a tragédiát. Miután ez a betegség legtöbbször egy órán belül végez áldozatával, Pipacs nem akar neki teát tölteni, mert kár beléje, ha úgylis meghal. Végül azonban közbenjárók nála, hogy teljesítse egy haldokló utolsó kívánságát. Pipacs nagylelkű, és amikor Mr. Braces elfordul, fél pohár rumot tölt a teájába. A haldokló egy óra múlva vadul követelte a teherhordó bennszülöttektől, hogy énekeljék el a „God save the King”-et.

Délutánra kitisztult az idő, és továbbhaladtunk. A parttól néhány száz méternyire mindenütt az őserdő áthatolhatatlan sűrűje. A pálmakoronákról majmok csikorgatták ránk a fogukat. Fülledt, rossz szagú kikötőváros volt Lobongo. A halászkalyibák és a bennszülöttek vályogkunyhói után kis európai negyed következett. Pár méternyi aszfaltozott térség, közepén a hotel, Oil Palace, egy üzletház, a Royal Dutch épülete és a rendőrség. Néhány pálma és egy virágágy sem tette barátságosabbá ezt a sivár, trópusi várost. Az alkonyban rothadó algák

szagát hozta a tenger felőli légáramlás, és a kevés számú villanykörtét szinte fényzáróan belepték a moszkitórajok. A szálló teraszán egy vállas, angol bajuszos európai, lábát a terasz korlátjára téve, hanyatt dől egy kosárszékből, és újságot olvas. Erdőjáró lehet, mert a nyakáról revolver lóg zsinóron a bricseszére fűzött bőrtokba. Az érkezők zajára leeresztette az újságot.

- Turner!... - kiáltott meglepetten Miss Lilian.

ÖTÖDIK FEJEZET

1.

Beleütköztünk abba, akit elsősorban akartunk megtalálni.

Turner döbbenten állt fel.

- Miss Lilian! Hogy kerül ide?!

- Az apámat akarom megkeresni! Elsősorban az ön nyomait kutattuk, Mr. Turner... Az urak vállalkoztak, hogy elkísérnek.

Sorra bemutatott mindannyiunkat. Irving Walking nevére a kutató elcsodálkozott.

- A nagy író?

- Hogyne - felelte Pipacs.

- Mr. Turner!... - kérdezte remegve Lilian, és két kezével szinte görcsösen kapaszkodott a kutató karjába - mondja... mi van? Megtalálta a nyomát?

- Sajnos, csak negatívumot mondhatok - válaszolta Turner, sajnálkozó mozdulattal.

- Miss Hendon - szólt erélyesen Pipacs -, ön most a szobájába megy, felfrissíti magát, átöltözik, és visszajön vacsorázni. Százhús kilométerrel nem lehet expedíciót vezetni.

- Igaza van. Mindenben szót fogadok. - Gyorsan elment a Hotel Oil Palace előcsarnokába. A bennszülöttek utánavitték a poggyászokat és Mr. Bracest teljesen összezsugorolt állapotban. Roger zárta be a gyászmenetet.

- No, most mondja - kezdte Pipacs, és felhajtott egy pohár pálinkát -, meghalt az az ember?

- Azt hiszem... - felelte tétovázva Turner. - Miss Liliannek nem kell szólni, amíg nem bizonyos. Végigjártam a partot. A Mangaszár-szorosnál nyoma vészett. Arra tűnt el Holliday is...

- És hova tűnt el maga? - kérdezte Pipacs. - Mert maga is eltűnt.

- Két nap előtt tértem vissza Pontianakból. Még ott is érdeklődtem... Huszadikán érkeztem, és máig összesen három hetet a két kutató nyomában töltöttem. Uraim, jobb, ha visszafordulnak. Én holnap utazom Bandjermasinba és onnan haza.

Szomorúan vacsoráztunk. Sohasem láttam még Pipacsot ilyen keveset enni. Miss Liliannek elmondtuk, hogy Turner nem akadt az apja nyomára, de igyekeztünk megnyugtatni, hogy mi majd több szerencsével járunk. Turner nagyon keveset beszélt, és egyszer tévedésből a babfőzelékbe is öntött currysószt, ami képtelenség. Nem vette észre, és megette, azután gyorsan elbúcsúzott... Nem tetszett nekem ez az ember. Aki nem veszi észre, hogy a babfőzeléken currysósz van, annak egész másutt jár a feje. Liliant kényszerítettük, hogy aludni menjen. Pipacs is visszavonult.

Egyedül maradtam a teraszon. Egy repülőkutya zúgott el a fülem mellett, fojtogatóan súlyos volt a mozdulatlan, pinceszagú, langyos éjszaka. Egy boy sietett ki a hotelből, kosárral.

- Halló, öcsém - intettem oda. - Mondd csak, mikor érkezett ez a bajszos lord a szállóba?

- Huszadikán, uram.
- Azt tudom. De azután ismét elment...
- A boy csodálkozott.
- Nem ment el. Azóta mindig itt van a lord Turner.

2.

- A fráter csirkefogó! - mondta Pipacs, mert az ő szobájában voltunk. - Valami csirkefogás történt, és ez benne van. Ha kiderül, leütöm a derekát egy kocsirúddal. Ezt írói szavamra mondom.

- Meg kell tudni, hogy mi van a füle mögött.

- Nagyon helyes. Azonnal felkeressük - mondta Pipacs, és máris levetette a kiskabátját. - Gyere!

- Szó sincs róla. Hanem... - Elakadtam. Amint lenéztem az ablakon, Turnert láttam kisurranni a hotelből. Egy másodperc, és eltűnt a csendőrségi épület irányában. - Várj... - mondtam Pipacsnak, és kiléptem az ablakon. Gyorsan lenéztem. Óvatosan lopóztam fától fáig. Ott van... A tengerpartra megy... Eloldozott egy csónakot, és csendben evezett. Veszélyes kísérlet az őserdő mentén éjszaka gyalog járni, de nem volt más választásom. A dzsungel árnya eltakart. Követtem. A holdfényes vízen jól láthattam a bárkát. Futottam, az erdő árnyékába húzódva. Egy zizzenés! Valami koppan a csizmámon: kígyóharapás. Nagyot ugrottam jobbra, és a fák között átszűrődő, ezüst fényben egy pillanatra megláttam a farkán ágaskodó, felfújt nyakú kobrát. Szerencsére a csizma felfogta a halált...

A hajnali párak gőzszerű tömbbel ereszkedtek a vízre, és a part felé vonultak, időnként eltakarva a csónakot... Már nagyon messze jártunk az Olajvárostól, amikor Turner kievezett a ködből, és partot ért.

Miután kikötötte a csónakot, elindult gyalog, és nekivágott a dzsungelnek. Egy elefánt-csapáson folytatta az utat. A sötét dzsungelben annyi nesz, kopácsolás, rikoltás hallatszik, hogy nyugodtan követhetem.

Újabb fél óra múltán már láttam a célt. Távol, egy álló fénypont. A dzsungelba még nem húzódott be a hajnal. Sötét éjszaka borult a sűrű fák közé.

Az őserdő tisztásán kis kalyiba állt. Csendben az ablakhoz mentem. Ketten voltak a helyiségben. Turner és egy magas, markáns arcú ember, klasszikus, görög orral. Sajnos, a beszélgetés elejét nem hallottam, és a gyors szóváltásból ítélve, a legszükségesebbek után ismét el akartak búcsúzni.

- A lányt... - mondta a másik - el kell különíteni tőlük, és biztos helyre vinni.

- De ha ezek az alakok itt elkezdenek szaglálódni...

- Mire ők valami nyomra bukkannak, addig mi mindent elintéztünk. Három-négy nap kell mindössze.

- És ha eljutnak a landak törzshöz? Elszánt alakoknak látszanak. Elhosszák onnan valahogy a foglyot, és idő előtt tisztázzák a Hendon-ügyet?

- Nem tudnak a landak törzsről. Elsősorban ide kell hozni hozzám a lányt, akkor nem lehet baj! Most azonnal menj vissza, hogy ne kelts gyanút...

Még bizonyára tovább is beszéltek, de én siettem vissza. Amikor túljutottam a fatörzsön, már futottam. Mire kiértem az őserdőből, a füstszerűen terjengő párák, a sötétkébe változó égbolt alatt, kihömpölyögtek a partig. Az erdő felett mozdulatlan, sötétlila csíkkal derengett a hajnal. Izzadtan fényes, vastag levelek között, szinte légmentesnek tűnő, meleg bűdösség feszült.

Fél órával megelőztem Turnert. Pipacs a szobában várt. Az igaz, hogy elaludt közben, de teljesen felöltözve, csizmástól feküdt az ágyamon.

- Megvan Hendon! Megvan Hendon!

- Hol hagytad? - ugrott fel riadtan.

- Nincs nálam, te ló! Követtem ezt a gazembert. Több órányira innen partra szállt. Utánalopóztam. Bement az őserdőbe. Kihallgattam egy beszélgetést: ő a fő bűnös.

- Elástad?

Elmondtam mindent Pipacsnak. Sokáig járt fel és alá csámpás lábain imbolyogva, és mélyen elmerülve egy egész hosszú dalt énekelt valami rendkívül érzelmes melódiára, akasztásról, felnégyelésről, és hogy jön a Pipacs bácsi a nagy késsel, „csak ők ne féljenek, csak ők ne féljenek...” Tudtam, hogy gondolkodik, nem szóltam semmit.

- Még ma elindulunk, és megkeressük ezeket a landak betörőket. Onnan elhozzuk Hendont. A lány itt marad, és az én intézkedésemre (vagy szerkesztő valaki, vagy nem) a csendőrség fogja őrizni.

HATODIK FEJEZET

1.

Miss Lilian eleinte mindenáron velünk akart jönni. Miután nem világosítottuk fel az őserdőbeli dologról, nagyon óvatosan kellett eljárunk. Kijelentettük, hogy visszafordulunk, ha nem fogad mindenben szót. Biztosítottuk arról, hogy az apja él, és el fogjuk hozni. De kénytelenek vagyunk a csendőrség védelme, alá helyezni. Engedelmeskednie kell, ha nem akarja az apja életét kockáztatni. Ez hatott.

- Minden úgy lesz, ahogy mondják - felelte Miss Lilian, miután egyedül maradtunk, mert Pipacs felsietett az emeletre, hogy lehurcolja a Nagy Vadászt, aki érthető okoknál fogva vonakodott nyeregbe ülni, és követelte, hogy olyan járművet szerezzünk, amelyen hason fekve mehet tovább.

- Bízson bennem, Lilian - mondtam, egész merészen a keresztnévén szólítva.

- Maga mi volt, mielőtt... - nyelt egyet - titkár lett?

- A véletlen tett... titkárrá. Nagyon céltalan volt minden. Egy ostoba asszonyhistória... Nagyon beteg lettem miatta... Nehezen találták a golyót... és amikor lábadoztam, az orvosok a Déli-tengerre küldtek. Azután részegen eladtak matrónak... Megtetszett ez az élet. Semmi sem hívott vissza abba a szabályosabb világba... menekültem... csempésztem, verekedtem... szóval, titkár lettem... Ez így van, ha egyszer abba a másik világban elhomályosul a célpont, és az ember megszerette a tengert, akkor már jobb, ha titkár lesz...

- Nem hiszi, hogy egyszer még érdemes lesz visszatérni abba a másik, szabályos világba?... Igaz - tette hozzá szomorúan -, talán már nem is tudna.

- Ha lenne miért... - feleltem, és megfogtam a kezét. Nem nézett rám. Megszorította melegen a kezemet, és elsietett. Lehetséges, hogy egy régen eltávolított golyó nyoma itt a jobb tüdőmben csak most gyógyult be?

- Állsz és bámulsz itt, mint egy bivaly, ahelyett hogy beleütnéd az orrod a munkába - ordította az író a bennszülöttek közül, akik öszvérré rakták a poggyászt.

Segítettem elrendezni a kis expedíciót. Azután beszéltünk a csendőrtiszttel, akinek megmondtam, hogy a hölgy, aki itt marad a szállóban, veszélyes helyzetbe került. El akarják majd rabolni, és ha így lesz, azt a világ valamennyi lapja megírja. A csendőr biztosított, hogy éjjelnappal Lilianen lesz a laktanya szeme.

Turner jött most elő lovon, útra készen.

- Én, sajnos, eredménytelenül indulok vissza. Remélem, maguknak jól fog végződni az útjuk! - Attól függ, kire nézve - mondta az író. - Van egy szép dalom. - És harsányan énekelte: - „A nóta vége mindig az, hogy megvernek valakit!... Trallala, trallala, jön a Pipacs bácsi a nagy pofonokkal...”

Turner elnyargalt Bandjermasin felé.

Azután elindultunk mi is. Az egyik ablakból kis fehér kéz integetett. Nemsokára a fűrótoronyhoz értünk. Pipacs remélte, hogy itt a bennszülött kulik talán tudnak valamit a landak törzsről, és Mr. Braces végre orvost talál, mert határozottan állította: leprás lett, s a súlyos betegség ellen Pipacs oldalba lökései hatástalanoknak bizonyultak.

2.

Nem is kellett sokat kérdezősködnünk. Sokan tudtak a landak törzsről, és az európai mérnök segítségével, a kulik útmutatása alapján, pontos térképet rajzoltak. A törzs bizony mélyen bent van az őserdőben, a négyezer méteres, Kini-Balu hegység közelében, és ha itt az elefántcsapáson a Kapuas folyóig mennek, észak felé, a part mentén megtalálják majd a törzset. Miután kiderült, hogy Mr. Bracesnek nincs leprája, mindössze rühes lett, a fűrőtelep orvosa bekente őt egy igen rossz szagú, fekete kenőccsel, és folytattuk utunkat.

Az elefántcsapáson déli pihenőt tartottunk. Nincs utálatosabb dolog, mint őserdőben táborozni. Az elképzelhetetlenül sok giliszta és kukac ellen csődöt mond minden védekezés, és akkora piócák vannak, hogy a Nagy Vadász kobrának nézte az egyiket, és végrendelkezett. Ehelyett azonban előszedtük az írógépet, hogy Roger megcsinálja az első ötszáz dolláros költeményt. Elsőrangú anyagnak tartottam az előző éjszakai kalandomat, de Mr. Braces sírva kért, hogy hagyjuk az ilyen marhaságokat. Ennek nincs életszaga. Az egész lopódkodást rövidre kell fogni, és végül „kilovagolni” egy krokodilust vagy egy leopárdot. Sok állat kell ide. Fogalmuk sincs az uraknak, hogy egy jól szerkesztett magazinhoz mennyi állat kell. Beleegyeztem egy párducba, és Pipacs nagy könyörgésre engedélyezett néhány tigrist, de kijelentette, hogy ha a téma nem lesz változatosabb, ő nem adja oda a nevét ilyen dologhoz.

Délután folytattuk az utat. Egyszerre a bennszülött vezető odajött hozzám.

- Uram! Valamerre a közelben emberek járnak az őserdőben. Eddig nem akartam szólni, de ez mégiscsak furcsa: egy óra óta követnek, és valahol a sűrűből lesnek ránk.

Figyeltünk. A sokféle zörrenő, huhogó zajt néha távoli reccsenés vagy hirtelen elvágott kúszórotáng pattanása szakította meg.

- Menj vissza az öszvéredhez, mert betöröm az orrod! - rivallt rá Pipacs.

- Valaki ott jár - mondta, amikor a bennszülött szót fogadott, és magunk maradtunk.

- Ha kissé besötétedik, utánanézünk.

Az őserdőben korán alkonyodik. A toronymagas fák csak fent, a csúcsnál hajtanak lombot, mert a dzsungel belsejében örökös a homály. Amint a nap kitér a merőleges síkjából, besötétedik. Ezt vártuk. A többiek továbbhaladtak, hogy ne keltsék fel az ellenség gyanúját. Azután bozótívágó késsel felszerelve, elindultunk Pipaccsal a hangok irányába, óvatosan.

- Nem lehetnek messze - súgta Pipacs.

- Turner könnyen megelőzhetett bennünket, két táborozás alatt...

A tüskék összesebezték kezünket, arcunkat, és beleszakítottak a ruhánkba. Az elefántcsapás körül megtévesztően sűrű volt az erdő. Erre beljebb egészen jól mehettünk, csak olykor néhány összegubancolódott indát kellett szétvágni. Egy-egy foltra betűzött a hold a vadon fain át. Visszhangos, mély hördülés hallatszott, amit egy derékban átharapott antilop visítása kísért. A fenevad és az áldozat hangja jó alkalom volt arra, hogy óvatosság nélkül, gyorsan haladjunk és végül...

Tízlépésnyire tőlünk, az esti dzsungel sötétjében, egy emberi árnyat pillantottunk meg, amint éppen áttör egy hatalmas cserjén. Nem vehettük ki az arcát, lehet, hogy Turner. Megálltunk. A lopakodó alak nem vett észre bennünket. Egyenesen felénk jött... És egyszerre Pipacs hosszú keze kinyúlt, lecsapott rá, és magához rántotta. Az ismeretlen nagyot kiáltott, és kirántotta magát, de Pipacs ökle az arca közepén találta el, hogy csak úgy recsegett, és belezuhant a cserjébe... A hold fénye rávilágított... Turner!

- Megkötözni... - kiáltott a barátom lihegve, de a másik már feltápáskodott... Hopp, ha beugrik a sűrűbe, akkor elmenekül... Utána vetettem magamat, de ahogy a bokor mögött már-már torkon ragadtam, oldalról, ahonnan nem vártam, puskatus csapott fejbe. Csak azt láttam, hogy a görög orrú ütött, azután ájultan zuhantam hanyatt...

Amikor magamhoz tértem, Pipacs mosta az arcomat. Nem láthattam az arcát, mert vaksötét volt, de más ember nem dúdolja ilyen helyzetben azt, hogy „Most az egyszer megszöktetek, de majd máskor, gazemberek... trallala...”

- Elmenekültek?

- El a dögök, és nem mehettem utánuk, mert azt hittem, betörték a fejedet.

Az ütés nem volt súlyos. Kissé megdagadt a fejem, és zúgott, de különben elég jó erőben voltam. Most már vissza kellett menni a karavánhoz. A szétvagdosott liánok nyomán hamar megtaláltuk az elefántcsapást, és siettünk a többiek után.

HETEDIK FEJEZET

Magasan, az ősi fakoronák szédítő távlatában egy csillag fénye tört át a sűrű lombokon. Letáboroztunk. Csodálatos volt, hogy Braces mennyi piócát gyűjtött össze a testén, aránylag rövid idő alatt. Már nem panaszkodott. Csak vakarta a fekete kenőcs alatt viszkető bőrét, és olykor sírva fakadt. Érdekes, hogy apró balszerencse inkább gyáva embert ér. Amikor már leszedtük róla szalmiákszesszel a piócákat, kiderült, hogy egy kullancs is van a bőre alatt.

Azért összehoztunk még egy folytatást, most már ragaszkodva a hű tudósításhoz, hogy a cikksorozat egyben az expedíció naplójának is megfeleljen. Braces kezeit tördelve esküdözött, hogy tönkretesszük a karrierjét, ha nem írunk be legalább néhány vadmacskát, de szörnyű kétségbeesésére még az előző cikkéből is kihúztuk a fenevadakat.

Kora hajnalban továbbmentünk. Nagyon messziről időnként egy-egy reccsenés hallatszott. Pipacs a fogát szívtá, én a földet néztem. Mit lehet tenni? És az egyik bennszülött eltűnt. Hazaszökött, bizonyára a kísértetek elől. A másik akkor ugrott meg, amikor a tisztáson áthaladtunk, és lövés dörrent. Egy öszvér fülsértő ordítással roskadt le...

- Továbbmenni!... Gyerünk, a mindenségit!... Rakjátok át a poggyászt, és előre! - ordította Pipacs. Tehetetlenek voltunk a sűrűben rejtőző orvtámadásokkal szemben. Később még három kísérőnk tűnt el. És Braces olyan zöld arccal, mint valami óriási, nyers szilva, kérdezte:

- Mr... Mr... Robin... Csakugyan valami elátkozott helyen járunk?... Egy bennszülött mondta. És... hogy meghalunk...

- Igaza volt - mondta Pipacs. - Ez a hely átkozott, és lehet, hogy rövidesen meg fog halni, Mr. Braces, ami előfordul olykor, ha én pofon ütök valakit...

Azután az ingoványhoz értünk. Moszkitók felhője, mint valami gigászi méhraj zsongott a penészszagú, nedves forróságban. Mindössze egy kidőlt fatörzs vezetett át a mocsáron. Az őserdő hídja. Elhatároztuk, hogy itt letáborozunk éjszakára.

Mire levertük a sátrakat, az utolsó bennszülött kísérő is eltűnt a sűrűben.

Egyedül maradtunk...

A távoli reccsenések pedig állandóan fel-felhangzottak. Négyen voltunk. Illetve csak ketten. Legjobb esetben Rogert vehettük fél embernek. Braces csak tehetetelt jelentett. Roger lázas volt, nekem is kiújult a maláriám, és Pipacsnak az arcát megcsípte egy mérges pók, hogy ökölnyire dagadt. Egyedül Braces volt egészséges, a fekete kenőcs alatt egyedül ő állta jól az utat, és vele volt a legtöbb baj. Este bubópestist fedezett fel magán, és hajnalban előkeresett a poggyász aljáról egy tükröt, hogy lássa, nem öszült-e meg a borzalomtól? Reggel zuhogott az eső, és az alacsonyra vert párák fojtogatva csavarodtak a torkunkra. Most végig kell menni az ingoványon keresztül fekvő fán. A fatörzs keskeny volt, és bizonytalan pallónak látszott az átkeléshez. A Nagy Vadász portable gépére borult, és az anyja életére esküdött, hogy nem megy végig a gömbölyű, keskeny törzsön. A Nagy Író mint valami akaratos foxit vonszolta. Braces most már csak arra kérte, hogy ne itt a dzsungelben földeljék el, hanem vigyék vissza a tetemét Todlangba. Pipacs ezt megtagadta, azon a címen, hogy senki sem lesz hülye, hogy egy ilyen alak hulláját cipelje, amikor van épp elég fontos poggyász.

Sajnos, az egyik öszvér beleesett a hínárba, és keserves nyihogása közben átcsapott felette a bugyborékoló iszap. A másikat Roger meg én nagy nehezen átvittük a törzsön, elől-hátul nógatva és támogatva.

Megérkeztünk a túlsó oldalra, és rövid pihenő után útnak indultunk. A távoli reccsenések elhaltak. Mintha megszűnt volna nyomunkba lopakodni a halál. Délre ritkult az erdő, és feltűnt távolról a négyezer méteres Kini-Balu felhőkbe vesző, havas, csipkés csúcsrengetege. Egy órán belül sebes sodrú folyóhoz értünk. Ez nem lehetett más, mint a Kapuas. Ár ellen haladtunk tovább.

A Kini-Baluról leáramló hideg levegőréteg állandóan olyan nyomást gyakorolt a forróságra, hogy elviselhetetlen fejfájásunk volt, és a csúcsokról fújó szél, mint izzó lehelet áramlott az arcunkba.

- Ez a világ legszörnyűbb szigete... - lihegte Pipacs.

De a legközelebbi pihenő után már nem éreztünk fáradtságot. Közelebb a hegy lábához, cölöpre épült rafiakunyhók tűntek fel. Az ott a landak törzs!

Megérkeztünk!

NYOLCADIK FEJEZET

Egy zöldre festett ősz figura táncolt felénk félmeztelenül, és két hasonló alak követte. Legnagyobb öröömre a bennszülöttből és angolból kevert pidgin nyelvjáráson szólalt meg a törzsfő. Ezt minden ember beszéli itt a szigettengeren.

- Jó szerencse vezetni hozzám téged nekem - üdvözölt a főnök.

- Gazdag mynheerek vagyunk... - kezdte Pipacs. - Hozni neked csodálatos ajándék... Rézkarika, bételdió, mind lenni csomagban neked bele. Ha te tied barátságod nekünk adni belénk...

- Lenni Bililimu nagy főnök, nevemtől elsápad az egész világ - mutatkozott be a zöld őrült.

- Ezt rég tudom, Bililimu. Nevedet ismerik egyik óceántól a másikig, és nagy fehér uralkodók rettegik tőle magukat tőled. Mondd meg nekem, hogy mit kívánsz tőlem neked barátságodért cserében hozzád?

- A nagy király azt kívánja magának tőletek, hogy adni neki fehérek csomagjukból, amit ők neveznek maguknak úgy, hogy tarokk-kártya.

Pillanatokig úgy éreztem, hogy álmodom. Miután láttam, hogy Pipacs percekig nem fog szóhoz jutni, közbeszóltam.

- Mondd, oh Bililimu, nagy király, minek neked a tarokk-kártya neked hozzád, tőlünk a barátságodért?

Válasza rövid volt és lesújtó.

- Kontra, rekontra, eggyel jövők!...

Pipacs rémüldözött.

- Mi az, kávéházban vagyunk? - majd így folytatta: - Ó, Bililimu, akinek fényessége elhomályosította a napot előtte neki. Ilyen kártya nincs nekünk csomagunkban neked. Mondd meg ki tanított téged tarokkvarázslatra?

- Fehér fogoly. Nevét nem tudni, de elneveztük őt arról, amit mindig mond nekem hozzám, ha én nyerek magamnak.

- És mit mond ő olyankor hozzád neked?

- Öreg sipi-sipi.

Közben néhány ajándékot adtunk a főnöknek, akit ezentúl színére és rangjára való tekintettel Pipacs így szólított:

- Ó, Zöld Király! Vezess táborodba hozzád minket, és mondd el közben, kicsoda a fogoly nálad.

- A fogoly - kezdte a Zöld Király - nagyon jól játszik, de kérlek benneteket, vigyétek magatokkal, mert igen sokat eszik.

- Hogy vigyük őt magunkkal, ha fogoly?

- Már nem fogoly, ó, uram. Egy fehér rabló úr fizetett, hogy fogjuk el, és most nem akar menni haza tőlem.

Közben elértük a tábort, a harcosok körülugráltak bennünket. Elsősorban a vendégek számára kijelölt kunyhóba mentünk. Nem akartunk túlzott érdeklődést mutatni a fogoly iránt.

- Roger, maga maradjon itt a csomagoknál. Itt a korbács, ha egy bennszülött közeledik a poggyászhoz, húzzon rá keményen.

Roger nyomban próbát is tett, amikor a sátor homályából egy nedves, fekete kéz nyúlt a konyakosüveg felé. Rásózott a korbáccsal amúgy istenigazában! Mr. Braces állati üvöltéssel rohant elő a kunyhóból. Sajnos, a rüh elleni fekete kenőcs megtévesztő színt adott a kezének.

Most egy fehér embert pillantottam meg, a főnökkel társalgott a tábor közepén. De micsoda állapotban volt! Bőrcsizmája mindenütt végigrepedt, inge szétszakadt, szakállas, borostás arca lefogyott, nadrágja spárgával volt átkötve combban, hogy tartsanak a rongyok. De cigarettázott, monokli volt a szemében, és olyan csodálatosan előkelő gesztussal beszélt Zöld Király őfelségéhez, mintha parketten lennének. Ámulva hallottam, ahogy a közelébe értem.

- Nézd, édes öregem, foglyot tartani luxus... Nekem sajnos, szükségem van az édesvízi halra... csak menjenek el, kérlek alássan, a tóhoz az embereid...

Odamentem a fogolyhoz.

- Thomas Robin vagyok...

- Igen?... Igazán örülök... Arthur Hendon.

Tehát ő az! Hendon!

- Irving Walking - mutatkozott be Pipacs.

- A nagy író! Örvendek!... Arthur Hendon vagyok. Igazán kedves az uraktól... Nem tudják véletlenül az epsomi lóversenyeredményeket?

Pipacs a gallérját tágította egy ujjal, amivel gutasütés ellen szokta óvni magát, mert vastag ember volt.

- Nem. Eredményeket nem tudunk. Magát keressük, uram. Hogy hazavigyük. Amerika nyugtalan önért.

- Megható, megható... - Rálehelt a monoklijára, és törölgette. - Igazán gyengéd állam ez az Amerika.

- Mi önt most elvisszük haza.

- Á, dehogy... Kitűnően érzem magam. A főnök nagyon kedves fiú, tarokkozunk... Most kezdem őket rávenni a bridzsre.

Odébb sétáltunk.

- Tisztában vagy? - kérdeztem Pipacsot.

- Igen. Elfogták a szerencsétlent, megörült, és itthagyták. Szörnyű dolog.

- Mégis el kell vinnünk. Halló! Zöld Király! - Miután őfelsége odajött, kérdezni kezdtem. - Hogy került ide a fehér?

- Fejbe ütötték. Azután fizetni ötszáz acél nyílhegyet, nekem hozzám, hogy tartsam fogva. Ennek három hónapja van - siránkozott a Zöld Király. - Mindent megenni; neki magának...

- Ki adta az ötszáz nyílhegyet?

- Ököl, a goromba fehér úr. A szakadéokban van neki kőkunyhó maguknak fehéreknek. Nagy gyilkosok, és errefelé mindenki tiszteli őket.

- Hm... Nem volna kedved meglátogatni ezeket ott lent? - kérdezte Pipacs.

- Lenézhetünk - feleltem.

- Azt hiszem - mondta komoran Pipacs -, hogy ezzel az Ököl nevű úrral civakodni fogok.

Többet nem mondott, csak énekelt arról, hogy az emberi fej olyan, mint a szerelem: eloszlik, mint a bugyborék, trallala... egy ember feje kecses, törékeny kis csacsкасág...

Közben már mentünk lefelé a hegyi úton a szakadékba, mellettünk félméteres állványokon vonultak a vörös miniummal befestett csövek, amelyek a távoli dzsungelből Balik-Papanig vezetnek a földből forrón feltörő olajat.

Most már feltűnt a szakadék oldalához épített ház. Néhány fehér kabátos ember cigarettázott a bejárónál. Odamentünk, és udvariasan bemutatkoztunk.

- Bocsánat, uraim... - kezdte Pipacs - odafent egy európaiat találtunk, akit fejbe ütöttek, és szeretnénk közelebbit megtudni.

- Mit akarnak tudni? - lépett elő harciasan egy kis köpcös. - Az a szerencsétlen ott Arthur Hendon, megpróbáltuk Bandjermasinba vinni, de nem akart.

- És a poggyászát előreküldte? - kérdezte agresszíven Pipacs.

- Azt nem tudom. Önök kicsodák?

- Részemről izé... író vagyok - felelte rövid habozás után, mert elfelejtette a nevét.

- Irving Walking - mondtam helyette. - Mr. Hendon poggyászát keressük.

Most megjelent Ököl! Csak ő lehetett!

Sebhelyes arcú, kétméteres ember jött elő a ház mögül. Egy fehérkabátos volt vele, aki hívta.

A köpcös úr most már abbahagyta a színlelést.

- Öt percet adok maguknak, hogy elkotródjanak!

- Cserében én is adok magának valamit - mondta Pipacs, és vastag alsókarja egy rövid ütéssel állkapcson találta a köpcöst, hogy a sebhelyes arcú óriás lábához esett. A másik kezével előrántotta a revolverét. Én is. Tökéletesen sakkban tartottuk őket. A sebhelyes lassan előrejött.

- Mit akarnak?

- Semmit - mondtam, mert láttam, hogy elgaloppoztuk magunkat. Szinte lehetetlenné tettük számukra, hogy élve elengedjenek bennünket. - Újságírók vagyunk, akik Hendonról cikksorozatot írunk. Csodálkozva láttuk, hogy odafent van, megőrült, és maguk nem törődnek vele. Értésíthették volna Bandjermasint.

- Idehallgassanak! - mondta a másik dörmögő, mély hangon. - Nem érdekel a véleményük. Itt egy igazság van. Az ököl. És az én vagyok.

- Áh! Maga az Ököl?! - mondta Pipacs őszinte örömmel. - Magáról már hallottam. Hát mi most elmegyünk innen, kérem. Nagyon vigyázzanak, mert jól célzunk...

Megindultunk hátrafelé, lövésre kész pisztolyokkal. A sebhelyes arcú óriás mozdulatlanul nézett utánunk. Pipacs azt az indulót dúdolta, hogy „Összefirkálták bicskával a fejedet, ne félj, én is aláírom még a nevemet... Trallala... Jön a Pipacs bácsi a konyhakéssel...”

KILENCEDIK FEJEZET

1.

Braces a kunyhóban ült, és épp egy folytatást írt. A szeme vörösre volt dörzsölve, és a fejét jobbra-balra lógatta.

- Mi baja van?

- Álomkór... - suttogta. - Végem van... Álomkór... Folyton álmos vagyok, és teljesen elzsibbadt mind a két hüvelykujjam.

Sikeres kezelésnek bizonyult álomkór ellen, hogy Pipacs a nyakcsigolyájánál fogva felragadta.

- Menjenek ki, és csomagolják fel az öszvéreket. Indulunk.

Azután megkerestük Hendont.

- Mr. Hendon, ön velünk jön.

- Ki van zárva... Ha megtanítottam őket bridzsezni, kitűnő lesz!

- Kérem, ne akadékoskodjék. Elvisszük Bandjermasinba, és ha pihent kissé, újra visszajöhet.

- De mondom, hogy nem lehet...

- Akkor kénytelenek leszünk önt megkötözni.

- Az nagyszerű! - mondta örömmel. - Még sohasem vittek megkötözve. Erőszaknak engedek; mint a drámai hősök... Hé! Bililimu, kötelet az uraknak.

Szegény...

Gyöngén áthurkoltuk a kezét, de jó erősen odakötöttük egy öszvérré. Füttyörészve, nyugodtan ült a lován, és Roger időnként megtörölgette a monokliját, ha kérte. Mint valami spleenes angol főúr, úgy viselkedett. A Zöld Király és népe a hegy lábánál induló őserdei ösvényig vezetett bennünket. Csak a hegyre is felkúszó olajvezeték előtt hátráltak meg, mert ezt szentnek tartották.

Alig mentünk ötven métert, amikor lövés dörrent. Roger felkiáltott.

- Eltaláltak! A karom!

- A sziklák mögé! - vezényelt Pipacs, és mialatt még három-négy golyó füttyült el mellettünk, felfutottunk a hegyi ösvényen a sziklához.

- Ököl!... A gazember! - ordította Pipacs.

- Tizenöten vannak legalább.

Szinte reménytelen volt a helyzetünk. Ha akarják, egyszerűen kiéheztetnek a sziklák között. A Kini-Balu négyezer méteres csúcsa volt csak mögöttünk. Hevenyészve bekötöttük Roger karját, kissé felpofoztuk Bracest, amíg képes volt száron vezetni az öszvért. A szerencsétlen Hendon egykedvűen nézett, monokliját szorította szemgödrével, és hangosan füttyült.

Siettünk hegynek fel, a sziklák fedezetével.

A gazemberek elszórtan, óvatosan közeledtek. Egyik oldalon nem találtunk fedezéket, mert az olajvezeték itt futott végig az ösvényen. Egyre magasabbra hátráltunk a hegyoldalban.

- Odanézz... - suttogta Pipacs.

Jobbra fent, nem az úton, hanem távolabb, egy kiugró sziklán Turner állt! És mellette a görögorrú. A cinkosok! Ezeknek kellett volna feltartani bennünket az erdőben.

Nem lőttek ránk. Úgyis a kezükben voltunk. Pipacs leadott felénk egy lövést, mire gyorsan eltűntek. Egy golyó levitte a parafakalapomat. Jöttek a kutyák vagy tizenöten lentről. Egy-szerre a barátom elnevette magát, és harsányan énekelni kezdett:

- „Tévedtek az apuskák! Mert jött Pipacs bácsi az ő rengeteg eszével! Trallala!... És mind elmennek oda, ahol a kakukk terem!”

Azt hittem, megőrült. De nem. Hirtelen felkapott egy hatalmas sziklát, és odavágta az ösvényen lefelé húzódó olajvezetékre. A félméteres állványon feszülő betoncső eltört, és a rettenetes nyomás alól felszabaduló olaj, amely szinte forrponton tör fel a földből, hatalmas sugárban lövellt ki, fröcskölve, harsogva ömlött a sziklának, elárasztva az ösvényt. Két-három irtózatosszerű ordítás hallatszott. A banditák fejvesztetten, ugrálva menekültek jobbra-balra a kövek mögül. Másodpercek alatt olajpatak árasztotta el az ösvényt, és akit elért, aki elcsúszott, az iszonyú halállal halt meg. Ököl és a tömzsi társa már egy közeli sziklánál voltak, és a menekülés igen logikus útját választották: rajtunk keresztül, felfelé akartak kitömi az olaj elől. De ezt csak akkor vettük észre, amikor az alkonyi homályból feltűntek előttünk. A tömzsi torkon ragadott, a földre zuhantunk, és gurultunk az olaj felé. Összeszorult gégémből kimaradt a levegő... Már elsötétedett előttem minden, és ekkor egy sziklához ütöttem a fejemet. Az éles fájdalom pillanatnyi energiájával kiszakítottam a nyakamat, a tömzsi felém sújtott, lekaptam a nyakamat, az ütés átrepült felettem, és én egész testsúlyommal beleugrottam fejjel az arca közepébe. Ordítva zuhant hanyatt, egyenesen rá a nyitott vezetékre, és a forró olaj lesodorta...

Pipacs szabályszerűen bokszt. Ököllel. Az óriás el akarta kapni Pipacs egyik lábát, de ahogy lehajolt, barátom a térdével az arcába rúgott, hogy az óriás egy kissé megsédült. Ijesztő nappali világosság támadt. Egy menekülő bandita tette, vagy más oka volt: meggyulladt az olaj. Kísérteties lángok lobogtak fel. Roger az ösvényen menekült felfelé Hendonnal, én siettem Pipacs segítségére, a perzselő hőségben már égtek a fák, és a láng másodpercenként felcsapva, fojtó füstfellegeket dobott a magasba...

Pipacs ökle belecsapott a másik állába, a bandita felbukott, de revolvért rántott...

Nem érek oda! Pipacsnak vége! Egy lépésről leteríti... De ekkor Ököl mögött egy rémült arcú, csúnya ember bukkant fel, és sírásra görbült szájjal, egy gyönyörű portable géppel úgy csapta fejbe a rablót, hogy az lecsúszott a kőről, és a halál előtti rémült ordítással bukott a lángoló olajba...

- Gyerünk! - lihegte Pipacs. - Ide utánunk jön a tűz...

Feljebb mentünk. A hegyoldalon gyorsan kapaszkodott fel a tűz, amíg a kopárabb részekhez nem ér. Siettünk. Közben besötétedett. Iszonyú égő pokol lett odalent a völgyből...

- Gyere... Keressünk valamire ösvényt a másik oldalra - mondta Pipacs. - Maguk vigyázzanak Mr. Hendonra - és Braceshez fordult, megszorítva a Nagy Vadász kezét. - Ez volt az első eset, hogy ön igazi vadat terített le az írógépével.

- Sajnos, uraim - felelte drámai hangon Braces -, azt hiszem, tüszős mandulagyulladás kaptam!

Ne részletezzük, hogy Pipacs mit mondott. Ő sokszor oly közvetlenül tárgyilagos. Az útról néhány bazalt szögellt ki, amely, úgy látszik, járhatóan fogta körül a hegygerincet. Erre kerestünk ösvényt, szikláról sziklára lépve. Ahol fordul a hegygerinc, hangokat hallottunk. Óvatosan lopózkodtunk előre...

Két ember beszélgetett a fordulón túl. Ők azok!

- Meg kell akadályozni, hogy a foglyot magukkal vigyék az Olajvárosba... - suttogta az egyik hang.

- De hogy akarsz bírni ezekkel az ördögökkel?

- Én Turnert... - suttogta Pipacs, azután kilépett a forduló mögötti platóra.

- Mi újság, Mr. Turner?

De mielőtt még Turner közölhette volna, hogy mi újság, állcsúcsra vágta, hogy ez szó nélkül elterült, és a görögorrú, mielőtt még Pipacsra vethette volna magát, egy rúgást kapott tőlem, ami eltérítette az útjából, azután a revolveragyam koppant a fején.

- „Az élet olyan, mint a füst - dúdolta Pipacs -, ma itt vágnak fejbe, holnap ott...”

Közben megkötöztük őket. A sziklában tágas odú volt. Ide vittük be a két foglyot. Fent az olaj lángjai nehézkesen emelkedtek, mintha pokrócot lengetnének, és nagy füstfelhőket bocsátottak fel. Továbbmentünk. Az út hegynek fel vezetett. De mit csináljunk? Talán mégsem visz a csúcsig, illetve akad közben oldalösvény, amelyen át a másik lejtő felé mehetünk le. Egy óra múlva erősen lehűlt körülöttünk a levegő. Reménytelen volt az ügy. Ezer méter körül jártunk. A kristálytisza hajnali levegőben már közelinek látszott a hóhatár, és valami dörgő harsogás erősödött, ahogy mentünk: vízesés. Másztunk tovább. Ezerhatszáz méter körül lehattunk, de már a saját szavunkat sem hallottuk a víztől. Azután kibukkantunk egy hatalmas fennsíkra. Döbbszerűen álltunk meg. A hajnalban meg félelmetesen látszottak a lángok alattunk, a Kapuaszi vízesése szédítő magasságból zuhogott közvetlen közelünkben egy hatalmas szakadékba, siketítően dörgött és harsogott.

És körül a síkon bennszülött kampongok! Cölöpkunyhók!

- Hát ez mi...

Dajakok a hegyen? Bementünk a faluba. Sehol egy lélek. Odavetett tálak, dárdák jelezték, hogy nemrégén még itt népes tábor volt. Most hol vannak? Nem tudtunk beszélni egymással, mert a vízesés robaja lehetetlenné tette. Az egyik kunyhónál Pipacs meglepetten hátralépett. Odasiettem.

A kunyhóban egy ősz hajú európai feküdt gyékényen, bágyadt szeme nyitva volt, és nyalogatta kiszáradt szája szélét.

Hihetetlenül leromlott külsején látszott, hogy beteg. Letérdeltem melléje, és a fülemet egész a szája elé tettem.

- Holliday... - suttogta. - Vízet...

Megittattuk.

- Nincs mit keresnünk tovább! - mondta Pipacs. - Leszállítjuk valahogy ezt a beteget az embereinkhez.

Két tenyerét a fülemhez téve üvöltötte ezt. Óvatosan pokrócba csavarva vittük le Hollidayt. Lefelé könnyebben ment az út. Áthaladtunk a tisztáson, ahol a barlangban hagytuk foglyainkat. Pillanatnyilag jó helyen vannak, nem törődünk velük. Levittük Hollidayt a tisztásra. Egy örült és egy beteg volt velünk. Segédcsapatunk Bracesből és Rogerből állt.

Boldogan láttuk, hogy a csőből már nem ömlik az olaj. A hirtelen csökkenő nyomás jelezte valahol, hogy eltört a cső, és lezárták az olajvezetékét. A tűz alábbhagyott. Holliday egypár szót beszélt nagy nehezen. Elmondtunk neki mindent, kivéve azt, hogy Hendon, akit távol tartottunk tőle, szerencsétlenül járt.

Bágyadtan bólintott.

- Hendon okosan fogta meg... De tévedett... az ábra nem halász harcost jelent... A bennszülött jelírás szerint... a hal a süketség írásjegye... a törzs... a vízesés mellett... jóformán alig hall. Ott születnek... élnek, a dübörgésben... A jel azt jelenti, hogy... süket dajakok... Mikor másodszor... visszatértem... tífusz...

Ez volt hát a megfejtés.

Délután már nem volt láng, csak a kesernyős, rossz szagú füst szállongott lomhán. Este megkíséreltük a leszállást. Láttuk, hogy lehetséges!

- Roger! - mondtam, a titkárnak. - Most magára fogok bízni két megkötözött embert. Mi a két beteggel előresietünk öszvéren. Maga és Braces nem bírnak majd követni bennünket. Vigyázzon, hogy beszállítsák őket a csendőrségre. Itt vannak felettünk, egy barlangban. Ne hagyják becsapni magukat, nagyon veszélyes rablók. Úgy megkötöztük őket, hogy nincs mit tartani tőlük, de mindent meg fognak próbálni. Hátrakötött kezüket fűzzék össze szíjjal szorosra, és úgy vezessék őket, de egy percre se eresszék el a szíjat, és maga, Roger, a revolverét mindig lövésre készen tartsa.

Megmutattam Rogernak a barlangot, ahol a foglyokat hagytuk. Hollidaynak hordágyat rögtönöztünk, azután Braces siránkozva fordult felénk

- Nem lehetne engem is egy hordágyra tenni? Hörghurutom van.

Pipacs, sajnos, sohasem lesz már finom ember...

2.

Visszafelé még egyszer átszenvedtük a dzsungelt, egy örülttel és egy lábadozóval. Hendon tisztára angol arisztokratának képzelte magát, és összehasonlítva a dzsungelt bizonyos szalonokkal, azt magyarázta nekünk, hogy az őserdő mennyivel kellemesebb. Így érkeztünk meg az Olajvárosba.

Hollidayt nyomban kórházba vittük. Hendont nem mertük Lilian elé vezetni azonnal. Előbb egy kisebb szállóba mentünk vele, ahol megmosdattuk, megborotválkoztunk, és tiszta ruhát szereztünk neki. Sem ő, sem a lánya nem tudtak egymásról.

Pokoli. Pipacs nem vállalkozott rá, hogy közölje a tragédiát Miss Hendonnal. Én mentem el Lilianért. A lány nem tudott szólni, amikor meglátott...

- Miss Lilian... - Remegve szorította két kézzel a kezemet, és nekem egy gombóc szorult a torkomba. - Igen... Miss Lilian, elhoztuk az édesapját...

- Él! - kiáltotta aggódva. - Él?! Hát mondja már! Él?

- Igen... Majd megússza... Kissé beteg...

- Könyörgök, vezessen...

Nehéz szívvel kísértem el a kis szállóba. Benyitottunk a szobába. Ott állt Hendon előtt a leánya... És milyen szörnyű látvány! Hendon a monokliját tisztítja, és fűtőrésze nézi Liliant... mintha nem is ismerné!

- Elhoztuk... - mondtam tompán.

- Kicsodát? - kérdezte a lány. - Ki ez az úr, és miért nem vezet az apámhoz?

Dermedten álltam. Mi ez! Megőrültem? A leány és a monoklis csodálkozva nézték egymást...

- Miért nem vezet az apámhoz? - sürgette remegő hangon Miss Hendon.

Tanácstalanul bámultam a tablóra. Az állítólagos Hendon fűtőrésze és vigyorogva nézett ránk. Azután azt mondta Pipacsnak:

- Na, ki a hülye? Mi?

A következő pillanatban a monoklis ember nyaka Pipacs kezében volt.

- Most legyen szíves, és beszéljen őszintén, mert megfojtom. Kicsoda ön?

- Lord Pencroft. Együtt indultunk el San Franciscóból Hendonnal. Én ugyanis az Indiai Talajkutató egyik igazgatósági tagja vagyok. Úgy értesültünk, hogy Hendon ellen terveznek valamit, ezért felvettem a nevét, hogy engem zaklassanak a gazemberek, míg Hendon nyugodtan kutat.

- És hol van Mr. Hendon? - kérdeztem türelmetlenül.

- Azt, sajnos, nem tudom mondta, és lefeküdt aludni.

Lilian elájult.

3.

- Köszönöm, amit tettek... - mondta nekünk Lilian, amikor ismét együtt ültünk a hotel teraszán. - Ha nem is hozták el szerencsétlen apámat...

Egy csendőr jött.

- Mr. Irving Walking és Mr. Robin szíveskedjenek a kapitányságra jönni.

- Megérkeztek!... - mondta Pipacs. - Ó, ha én vallatnám a gazembereket! Hamar megmondának mindent! - Egész odavolt a vastag ember. De én is. Nagyon sajnáltuk szegény leányt...

- Önökkel jövök... Ne is beszéljenek le... Most már tudni akarok mindent! - mondta Lilian, és csatlakozott hozzánk.

Mentünk a kapitányságra...

- Az a két úr is ott van, akik kísérték a foglyokat? - kérdeztem.

- Csak az egyik. A másikat a járványkórházba vitték. Azt állította, hogy kolerája van...

Szegény Braces. Ezek nem ismerték, tehát nem teketóriáztak vele sokat. Bementünk a kis fehér kőépületbe, és egy bagószagú, sivár rendőrségi irodába vezettek, ahol kigombolt zubbonyban, izzadtan, sárgán ült egy kimerült kapitány, és szivarozott.

- Van szerencsém. Foglaljanak helyet. A foglyok kísérője elaludt a kimerültségtől, a másikat, kórházba vitték - kezdte a kapitány. - Önöknek most adatokat kell szolgáltatni a vizsgálathoz. Hoanes! Vezesse elő a foglyokat.

Először Turner lépett be. Azután a görögorrú.

- Ki ez? Szent Atyám!

- Apus! - kiáltotta Lilian, és a fogoly nyakába borult, zokogva. Ez meg boldogan ölelgette.

A görögorrú volt Hendon!

- Mi ez?... - hűledezett a kapitány.

- Uraim! - felelte szigorúan Pipacs. - Nyomban szállíttasson bennünket Mr. Braces után kórházba: közveszélyes hülyék vagyunk!

4.

A hajón ültünk, útban San Francisco felé.

Csendes este volt. A lakkfényű, sötét hullámokból ficáncoló, ezüst repülőhalak dobták fel magukat.

Hendon mesélt.

- Amikor elutaztunk New Yorkból, már értesültem, hogy valamit forralnak ellenem. Egy igen nagy vállalat nyújtotta ki hosszú kezeit a távoli Borneóig. Tudtam, hogy kész csapda vár. Lord Pencrofttal együtt utaztunk New Yorkból San Franciscóba. Lord Pencroft igazgatósági tag a vállalatunknál, különben híres afrikai vadász.

- Nagy élvezettel olvasom az ön történeteit - mondta elragadtatással Pipacsnak a lord. Lekötelező mosollyal megemelte feléje konyakospoharát, és felhajtotta. Pipacs is gáláns módon emelte meg feléje a whiskysüveget, és szintén felhajtotta.

- A vasúton - folytatta Hendon - lord Pencroft vetette fel az ötletet, hogy San Franciscóban cseréljünk nevet. Visszavonult életet élek, újságban sohasem szerepelt a képem, volt esély rá, hogy sikerül a ravaszság. Hősies vállalkozás volt ez a lordtól. San Franciscóban a hajón már én voltam lord Pencroft, és őlordsága ügyesen hangoztatta a nevemet, még interjút is adott. Előre megbeszéltük, hogy a lord a Kini-Balu lábánál néhány bennszülöttet bérel, és fejti a sziklát, mintha aranyeret kutatna. Szereztünk Bandjermasinban néhány dús, arany tartalmú kőzetet, ezt őlordsága magával vitte, és ügyesen a kifejtett sziklák közé csempészte. A gazemberek leütöték, és ajándékkal rávettek egy vad törzset, hogy tartsák ott őlordságát. Lord Pencroft kissé különc természetű, és bizony egy száraz földrajztudós helyén sokszor úgy hatott, mintha elmebeteg lenne.

- És nem? - kérdezte Pipacs élénken.

- Szó sincs róla! - tiltakozott őlordsága. - A nekivaló környezeten kívül a legtöbb ember ostobán hat. Ugyanaz, mintha magát például, aki nagy író, elképzelné az ember valami sírásónak egy karanténban.

Pipacs csuklani kezdett. Átkozott róka ez a lord! Most jut eszembe, egyszer azt hittük, hogy alszik, és beszélgettünk a karanténról.

- Ez a látszat - folytatta Hendon - külön szerencsét jelentett számunkra. Vadul fejtették a sziklát ezek a gazemberek ott, ahol lord Pencroft hamis kőzeteit találták, és nem törődtek többé az ál-Hendonnal, akiről önök is azt hitték, hogy az ütéstől elvesztette az eszét. Közben én nyugodtan kerestem a halász törzset. Majd amikor nem találtam, a birtokomban levő kövekről igyekeztem megállapítani, hogy merre járhatott Holliday. Így jutottam el a Kini-Baluhoz, és fokról fokra vizsgáltam át a hegy kőzeteit, annak a kőnek az alapján, amelyet New Yorkból hoztam, hogy megtaláljam a helyet, ahol Holliday járt. Ott kellett az aranynak is lenni! A hegység kőzetei alapján már megállapítottam, hogy Holliday magasabb régiókban járt a Kini-Balun. Csak a haltörténetet nem értettem, de reméltem, hogy ha eljutok odáig, ahol Holliday járt, ennek is meglegem a magyarázatát. Így jutottam el lassan, megfontoltan a hegygerinc bazalttrétegéig, közben azonban rám talált Turner, aki régi jó barátom.

Pipacs bocsánatkérően nézett Turnerre, akinek már egészen lelohadt arcán a daganat.

- Turner nyomban megértette a helyzetet. Nem akarta jelenteni, hogy elvesztem, éppen a lányom miatt. Visszament az Olajvárosba, és várt rám. Én az erdei kunyhóból naponta kirándultam a hegyre, míg végül valahol fent harcosokat pillantottam meg. Tudtam, hogy az csak a titokzatos tükmű törzs lehet. A cél előtt voltam! Még két-három napra lett volna szükségem a befejező vizsgálódásokhoz. Ekkor megjelent egy este Turner a kunyhóban, és elmondta, hogy itt a lányom két emberrel. Nem tudhattam, hogy ki a két ember. Még ha jóhiszeműek, akkor is felboríthatnak mindent, közvetlenül a cél előtt. Megpróbáltuk feltartani magukat útközben, de hát el kell ismernem, hogy nem mindennapi emberek. Hogy Turnert ne öljék meg, sajnos kénytelen voltam Robin urat fejbe koccintani puskaaggal...

- Kérem, szót sem érdemel - mondta könnyedén Pipacs.

- A többit tudják - fejezte be Hendon. - Legfeljebb, ha érdekli önöket, megmondhatom, hogy az olajvezeték eltörése nélkül aligha menthették volna meg szegény Hollidayt. Teljesen vad nép a halak törzse. Érthetetlen, hogy emberek olyan helyen telepedjenek le, ahol valamennyien süketen élnek a zuhanó víz dübörgésétől. A lángoktól annyira megijedtek, hogy elmenekültek messze, a hegy távoli fennsíkjára. Mire egy katonai expedíció felért volna hozzájuk, régen meghalt volna az elgyengült Holliday. Hogy nem ölték meg, azt egy vörös ingnek köszönheti. A bennszülött dajak ugyanis fél a vörös színtől. Ezért festik a beton-olajvezetéseket is vörösre, azelőtt a vadak lépten-nyomon eltörték. Maguk a szerencse fiai, mert azért, amit tettek, valóságos vagyón jár, mint méltó jutalom.

Nekem már megvolt a jutalmam. Lilian mellett ültem, és titokban egymás kezét fogtuk. Lord Pencroft emelte poharát, barátom emelte üvegét, és így szólt udvarias csodálkozással:

- Csak az nem megy a fejembe, hogy maga normális.

5.

Hogy mit műveltek a megérkezésnél Pipacssal, az leírhatatlan. Roger közben elküldte a folytatásokat, s megjelentek a magazinban... A tömeg ujjongott, interjúkat kértek tőle, és egy riporter mindenáron be akart ülni vele az autóba. Ezt előzékenyen elhessegette magától, és másnap meglátogatta a kórházban. Délután kimentünk Hendonék villájába teára, és örök rejtély marad előttem, hogy honnan szerzett a barátom erre az alkalomra egy fehér pettyes, szürke bricseszt. A vállalat fejedelmi bőkezűséggel viselkedett velünk.

- Most végre nyugodtan élhetünk! - mondtam Pipacsnak.

- Sajnos - felelte szomorúan.

Mr. Braces, a Nagy Vadász, hosszú, könyörgő leveleket írt, hogy Pipacs távozzék már Amerikából, mert ő addig nem küldhet cikkeket. Nem kellett soká várnia. Egy napon feldúltan jött hozzám a barátom.

- Egy ember jár a nyakamra, és nem hagy élni. Állandóan ötezer dollárt ajánl, és felolvasó körútra akar vinni. Hogy a saját írásaimat olvassam.

- Hát írd neki.

- Hülye vagy? Én nem tudok írni!

- Majd én megírom. Te csak olvasd fel.

- De én olvasni sem tudok!

A Nagy Író! Nem tud olvasni!

Az esküvőn még megjelent. Csendesen állt a násznép között, és mindenki őt nézte, mert a frakkhoz zöld csokornyakkendőt kötött. Azután eltűnt...

Bizonyára messze jár, de nekem ma is sokszor a fülemben cseng, ahogy dúdol:

*Az élet olyan, mint a nádszál:
Ma még vidáman kacagsz,
De holnap jön Pipacs bácsi a konyhakéssel...*

.oOo.